

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.22.2024.JS

Pani
Małgorzata Tkaczyk
Kierownik

ul. Inwalidów Wojennych 24
56-100 Wołów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 12 stycznia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Małgorzata Tkaczyk - od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 26 listopada 2024 r. (akta kontroli str. 3 - 9)
Zakres kontroli:	Działalność jednostki w zakresie szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 26 listopada 2024 r.
Podstawa prawna kontroli:	art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) ¹ . Plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na II półrocze 2024 r. z dnia 25 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 26 listopada 2024 r. do 13 grudnia 2024 r.
Kontrolerzy:	1. Jacek Sujka, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 192 z dnia 18.11.2024 r., sygn. PS-NKWR.0030.192.2024.JS. 2. Emilia Molska - Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 193 z dnia 18.11.2024 r., sygn. PS-KWR.0030.193.2024.JS. (akta kontroli str. 1 - 18)

---

¹ Zwana dalej „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które wpłynęły na ostateczną realizację nałożonych na jednostkę zadań.

III. Ustalenia kontroli:

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Centrum pełniła Pani Małgorzata Tkaczyk odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 1/24.

1. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie² realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Wołowskim na podstawie Zarządzenia Nr 114/2011 Starosty Powiatu Wołowskiego z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wołowskiego.

(dowód: akta kontroli str. 11, 33)

Na podstawie informacji pozyskanych od Kierownika PCPR (zawartej w ankiecie o działalności jednostki) i w myśl art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy, w okresie objętym kontrolą organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził nabór osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Na bieżąco prowadzono akcję informacyjną dotyczącą rodzicielstwa zastępczego na stronie internetowej Organizatora, w jego mediach społecznościowych (Facebook PCPR) oraz na stronie Starostwa Powiatowego w Wołowie. Rozpowszechniano również ulotki promujące ideę rodzicielstwa zastępczego do instytucji funkcjonujących na terenie powiatu między innymi do szkół, bibliotek oraz ośrodków pomocy społecznej. Prowadzono także działania wspierające dotychczasowe rodziny zastępcze, a przy okazji promujące rodzicielstwo zastępcze poprzez: coroczną akcję „Paczka od Świętego Mikołaja” dla wychowanków z rodzin zastępczych (06.12.2023 r.) oraz spotkanie Mikołajkowe dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Wołowskiego w Starostwie Powiatowym w Wołowie (18.12.2023 r.). Udostępniano informacje o wydarzeniach

² Dalej zwane „PCPR”, „Centrum” lub „Organizatorem”.

przygotowywanych i przeprowadzanych przez organizacje pozarządowe na terenie województwa dolnośląskiego na rzecz promowania idei rodzicielstwa zastępczego. Wykonano plakat informacyjny o poszukiwaniu rodzin zastępczych - Zostań rodziną zastępczą (13.06.2024 r.). Pracownicy Organizatora (Zespół ds. Pieczy Zastępczej) prowadzili spotkania, rozmowy telefoniczne oraz konsultacje z osobami zainteresowanymi rodzicielstwem zastępczym. Wskazane jest, aby Organizator prowadzenie powyższych działań każdorazowo dokumentował w formie pisemnej.

W ocenie organu kontroli podejmowane działania w zakresie naboru kandydatów są niewystarczające i wymagają zintensyfikowania aktywności w tym zakresie, z uwzględnieniem współdziałania z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej w obszarze wymiany dobrych praktyk wpływających na zwiększenie efektywności w rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 29)

Odnosnie realizacji obowiązku wynikającego z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy, Kierownik Organizatora poinformował (ankieta o działalności jednostki), że ze względu na pojedyncze zgłoszenia kandydatów na opiekunów zastępczych od listopada 2023 r. PCPR nie miał możliwości utworzenia grupy do przeszkolenia. Zauważyć należy, że obowiązek organizowania szkolenia nie może być uzależniony przez Organizatora od ilości osób, które są kierowane na szkolenie. Dla 5 kandydatów, którzy zgłosili gotowość udziału w szkoleniu w pierwszej połowie 2024 r. zaproponowano udział w szkoleniu organizowanym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu³, który wyraził gotowość przyjęcia kandydatów na nieodpłatne szkolenie na rodziny zastępcze. Realizacja zadania odbyła się na zasadzie współpracy, bez zawierania umowy między Organizatorami Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Ponadto PCPR zwracał się z zapytaniem do ościennych Organizatorów o możliwość przeszkolenia kandydatów na rodziny zastępcze z Powiatu Wołowskiego. Ponadto w drugim półroczu 2024 r. ze względu na wskazanie przez Sąd Rejonowy w Wołowie konieczności odbycia szkolenia przez kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej utworzono grupę dla osób tego wymagających.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono następujące szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

1) W MOPS we Wrocławiu w terminie od 02.06.2024 r. do 30.06.2024 r. (skierowano 2 osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej);

---

³ Dalej zwany „MOPS”.

2) W MOPS we Wrocławiu w terminie od 28.09.2024 r. do 30.11.2024 r. (skierowano 3 osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej);

3) W PCPR od 16.11.2024 r. do 08.12.2024 r. (skierowano 3 osoby do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz 6 zgodnie ze wskazaniem sądu, do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej).

Powiat Wołowski w dniu 6 listopada 2024 r. zawarł umowę licencyjną Nr 12/2024 ze Stowarzyszeniem Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” z siedzibą w Krakowie, na korzystanie z programu szkoleniowego „Rodzina” dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej. Program został zatwierdzony w dniu 21 listopada 2023 r. decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej Nr 17/2023/RZ na okres 5 lat. Analiza dokumentów (19 osób) wykazała, że w okresie objętym kontrolą w stosunku do kandydatów na prowadzenie rodzinnej pieczy zastępczej dokonywano analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy i przeprowadzono wstępną kwalifikację, o której mowa w art. 43 ustawy. Następnie kierowano kandydatów na szkolenie oraz praktyki.

(dowód: akta kontroli str. 29)

Na dzień kontroli w PCPR obowiązywało zarządzenie kierownika Centrum Nr 10/2018 r. z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad procesu kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka. Wskazana jest jego aktualizacja i dostosowanie do obowiązujących przepisów. W związku z opiniowaniem kandydatów zgłaszających gotowość do stanowienia rodziny zastępczej na wniosek własny lub sądu rodzinnego, Organizator dokonywał wywiadu oraz analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej w oparciu o zgromadzone dokumenty, w tym opinię wydaną przez psychologa po przeprowadzeniu badania w zakresie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kandydatów do bycia rodziną zastępczą weryfikowano także w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. PCPR wystawiał „Opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej”, której elementami składowymi była opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (w okresie objętym kontrolą w PCPR brak było kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka), sporządzona przez psychologa zatrudnionego u Organizatora. Zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy, kandydaci powinni dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że we wszystkich przypadkach warunk ten był weryfikowany na podstawie zebranej dokumentacji. W przyszłości należy obligować kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej

niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka do udokumentowania dawania rękojmi także poprzez np. dostarczenie opinii o funkcjonowaniu rodziny sporządzone przez niezależne podmioty tj.: zakłady pracy, sąsiadów, instytucje oświatowe, organizacje pozarządowe współpracujące z rodziną, dzielnicowego czy przedstawiciela związku wyznaniowego. Na podstawie ww. opinii Organizator sporządzał „Protokół z oceny wstępnej kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka”, a następnie informował kandydatów o jej wynikach [„Informacja o przeprowadzeniu oceny wstępnej kwalifikacji Kandydata do pełnienia (...)”].

(dowód: akta kontroli str. 36, 55-60)

W myśl art. 43 ust. 1 i 2 ustawy organizator na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy, przeprowadza wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a następnie sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie tej wstępnej kwalifikacji. Powinien on zawierać datę przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji oraz wskazanie, czy jest ona pozytywna czy negatywna. W przypadku, gdy wstępna kwalifikacja jest negatywna, w dokumencie potwierdzającym jej przeprowadzenie Organizator szczegółowo uzasadnia przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji i wskazuje obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W toku kontroli ustalono, że w stosunku do 3 kandydatów (K.M.Ż. i P.F) wstępna kwalifikacja była negatywna, pozytywna dla 5 osób (M.G.R, G.A.J, K.B.) natomiast dla 11 kandydatów (T.A.W, M.P.P, B.L.G, K.S, S.R.G, J.S.M) wydany dokument potwierdzał wstępną kwalifikację jako „pozytywną ze wskazaniem”, co stanowi nieprawidłowość, która wpłynęła na poprawność realizacji ustawowych zadań na dalszym etapie kierowania ww. na szkolenie. W sytuacji stwierdzenia obszarów wymagających poprawy należy odzwierciedlić to w dokumencie potwierdzającym przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji i określić ją jako negatywną. W związku z powyższym należy wyeliminować z bieżącej praktyki wydawanie kandydatom do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej dokumentu obwarowanego tego typu wadą. Dokument wydano w formie papierowej i zawierał m.in. datę przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji. Termin ważności dokumentu potwierdzającego pozytywną wstępną kwalifikację wynosił 2 lata od dnia jej przeprowadzenia.

(dowód: akta kontroli str. 36, 55-60)

Oceniając terminowość dokonania wstępnej kwalifikacji stwierdzono, że wśród grupy kontrolnej tylko w przypadku 1 osoby (K. B.), wobec której dokonano wstępnej kwalifikacji na wniosek sądu, nie zachowano terminu i przeprowadzono ją w czasie dłuższym niż miesiąc od daty złożenia wniosku, co stanowi uchybienie. W związku z powyższym wskazuje się konieczność, aby Organizator każdorazowo, dokonywał wstępną kwalifikację przestrzegając terminu określonego w ustawie. Pozostałym osobom wstępną kwalifikację sporządzono w terminie miesiąca od złożenia wniosku lub po wpłynięciu postanowienia sądu o ustanowieniu rodziny zastępczej niezawodowej, ewentualnie z jego wniosku. Zgromadzona dokumentacja pozwoliła także na stwierdzenie, że spełniony został wymóg art. 42 ust. 1 - 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 19-20, 46-72)

Zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy, Organizator na wniosek kandydata, który otrzymał pozytywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka kieruje go na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Dopiero uzyskanie pozytywnej wstępnej kwalifikacji uprawnia do złożenia wniosku o udział w szkoleniu. Organizator wszystkim osobom, które pozytywnie zakwalifikował do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w myśl art. 43 ust. 8 ustawy winien zorganizować szkolenie w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia przez kandydata przedmiotowego wniosku. W analizowanych przypadkach kierowano osoby na szkolenie na podstawie tego samego wniosku, na podstawie którego rozpoczęto wstępną kwalifikację, co stanowi uchybienie. Ponadto osoby były kierowane na szkolenie z inicjatywy sądu. Organizator wszystkie osoby, które pozytywnie zakwalifikował do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, jak również osoby zobowiązane do udziału w szkoleniu przez sąd terminowo skierował na szkolenie.

(dowód: akta kontroli str. 62)

Na podstawie informacji pozyskanych od Kierownika PCPR (ankieta o działalności jednostki) ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie było osób, które ukończyły szkolenie i złożyły wnioski o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego potwierdzającego jego ukończenie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 29, 62, 73-74)

Pani Małgorzata Tkaczyk jako Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie posiadała upoważnienia Starosty Wołowskiego do prowadzenia rejestru, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy (uchylonego na dzień kontroli), tj. rejestru danych

o osobach pełniących oraz zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Przedmiotowy rejestr pełniących funkcję - przekazywano osobiście do właściwego sądu (1 raz w roku), przy czym stwierdzono brak potwierdzenia wpływu dokumentu. Zawierał on wszystkie wymagane dane. Nie przekazywano rejestru danych o osobach zakwalifikowanych uzasadniając to brakiem takich osób. Stanowiło to uchybienie. Sąd należało informować również w powyższej sytuacji. Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140), do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu ministra do spraw rodziny, starosta był zobowiązany do prowadzenia ww. rejestru na zasadach dotychczasowych, tj. określonych pierwotnie w art. 46 ustawy. Zauważyć należy, że w świetle ww. obwieszczenia z dnia 2 października 2024 r. termin ten biegł od 15 października 2024 r.

Na dzień kontroli liczba rodzin zastępczych oraz ilość umieszczonych w nich dzieci kształtowała się następująco:

lp	Pieczą zastępczą	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Rodziny zastępcze spokrewnione	34	39
2	Rodziny zastępcze niezawodowe	8	10
3	Rodzina zastępcza zawodowa	1	3

(dowód: akta kontroli str. 21, 31-32, 75-76)

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, Centrum prowadziło działalność diagnostyczno - konsultacyjną oraz szkolenia i wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. W jej ramach opiniowano kandydatów zgłaszających gotowość do stanowienia rodziny zastępczej na wnioski własny lub sądu rodzinnego (analiza sytuacji osobistej, rodzinnej, badania psychologiczne i pedagogiczne). Zorganizowano szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (w tym prowadzone przez Organizatora w 2024 r. jedna edycja). Realizowano wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy, dwóch psychologów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie, w okresie objętym kontrolą prowadziło indywidualne poradnictwo psychologiczne oraz wspierające. Kierownik jednostki wskazał, że w okresie objętym kontrolą odbyło się 135 spotkań psychologów z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami. Od kwietnia 2024 r. działała w PCPR grupa wsparcia dla rodzin zastępczych. Bieżącą pomoc świadczyli koordynatorzy i psychologowie. Dodatkowo rodziny zastępcze otrzymywały od pracowników PCPR informacje

o instytucjach funkcjonujących na terenie powiatu wołowskiego, w których mogły otrzymać pomoc, między innymi Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Wołowie i Brzegu Dolnym, Przychodnia Lekarska Manamedica (wsparcie psychologiczne, konsultacje z psychiatrą), MindClinik z siedzibą w Wołowie oraz Centrum Diagnozy FASD we Wrocławiu, Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Lubinie, Fizjobobath - Centrum Rehabilitacji i Zdrowia Dziecka w Obornikach Śląskich. Osoby, które pełniły funkcję rodzin zastępczych były w stałym kontakcie z pracownikami Centrum (koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i psychologami).

(dowód: akta kontroli str. 19, 30-31, 78-110)

2. Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków.

Zakres kontroli obejmował także udzielanie pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, o której mowa w art. 140 i art. 180 pkt 13 lit. b ustawy. W okresie objętym kontrolą wszczęto postępowania o przyznanie pomocy wychowankom pieczy zastępczej, którzy ukończyli 18. rok życia oraz złożyli stosowny wniosek dotyczący: 7 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie, 5 na kontynuowanie nauki oraz 6 postępowań w sprawie pomocy na zagospodarowanie. Część wydanych decyzji w sprawie udzielonej pomocy wymagała zmian w zakresie przyznanych kwot, ze względu na zmianę przepisów. W tej sytuacji PCPR wszczynał postępowanie administracyjne z urzędu. Na podstawie losowo wybranych akt spośród wyżej wymienionych postępowań administracyjnych, dokonano oceny ich prawidłowości i legalności oraz stwierdzono, co następuje:

- 1) Wszystkie badane postępowania administracyjne w sprawie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie zostały wszczęte na wniosek strony będącej pełnoletnim usamodzielnianym wychowankiem pieczy zastępczej.
- 2) W aktach badanych postępowań administracyjnych stwierdzono dokumenty, na podstawie których możliwe było ustalenie: okresu pobytu osoby usamodzielnianej w pieczy zastępczej, adresu zamieszkania, celu wydatkowania przyznanych środków, numeru rachunku bankowego, typu szkoły, gdzie jest kontynuowana nauka. Dodatkowo, w aktach zgromadzono indywidualne programy usamodzielnienia oraz dokumenty wskazujące opiekuna procesu usamodzielnienia.
- 3) U wszystkich usamodzielnianych opiekun usamodzielnienia został wyznaczony w terminie ustawowym, tj. co najmniej 12 m - cy przed osiągnięciem przez nich pełnoletności (art. 145 ust. 2 ustawy) i również dotrzymano terminu, o którym mowa w art. 145 ust. 4 ustawy,

dotyczącego opracowania indywidualnego programu usamodzielnienia⁴, tj. co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności przez osoby usamodzielniane. Powyższe dokumenty, tj. IPU i jego modyfikacje oraz wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia były każdorazowo akceptowane przez kierownika PCPR.

4) Decyzje dotyczące przyznanej pomocy zawierały: datę ich wydania, oznaczenie organu, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne, pouczenie o możliwości odwołania się od decyzji. Decyzje wydawane były przez osoby upoważnione przez Starostę oraz skutecznie doręczone. Wszystkie decyzje na kontynuowanie nauki wydawane były na czas nauki, nie dłużej niż do 25. roku życia, w kwotach zgodnych z ustawą i ze wskazaniem jednostki oświatowej, w której kontynuowana była nauka.

5) Spośród badanych postępowań 8 zakończono terminowo wydaną decyzją, w okresie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku, w kwotach obowiązujących w okresie objętym kontrolą oraz zgodnych z czasem pobytu wnioskodawcy w pieczy zastępczej. W 1 przypadku decyzję przyznającą pomoc na usamodzielnienie (T.Ś.) wydano nieterminowo, co jest niezgodne z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) oraz nie poinformowano wnioskodawcy o wydłużeniu terminu załatwienia sprawy i jej przyczynach. Dodatkowo w decyzji dotyczącej pomocy na zagospodarowanie dla (F.S.) stwierdzono omyłki pisarskie. Decyzja została wydana 2 stycznia 2024 r., natomiast wniosek strona złożyła 4 stycznia 2024 r., a nie jak błędnie przywołano w uzasadnieniu 28 listopada 2023 r. W toku postępowań należy zachować staranność i rzetelność.

6) W okresie objętym kontrolą żadna osoba wraz z opiekunem usamodzielnienia oraz Kierownikiem Centrum nie sporządzała oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Osoby, które zakończyły realizację IPU w listopadzie 2024 r. zostały pisemnie poinformowane o konieczności jej dokonania.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy, osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo - wychowawczą udziela się, na jej wniosek, pomocy w uzyskaniu: odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W okresie objętym kontrolą do Centrum nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie bądź zapewnienie ww. pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 38-45, 111-125)

3. Kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

---

⁴ Dalej zwanego „IPU”.

Na terenie Powiatu Wołowskiego funkcjonują 4 niepubliczne placówki opiekuńczo - wychowawcze zlokalizowane w Krzydlinie Małej oraz 1 publiczna placówka opiekuńczo - wychowawcza z siedzibą w Wołowie (wszystkie typu socjalizacyjnego). W sumie Powiat zabezpiecza i dysponuje w ww. placówkach 70 miejscami. W okresie objętym kontrolą PCPR wydał do nich 32 skierowania na podstawie orzeczeń sądowych. Wszystkie skierowania zawierały następujące dane i informacje: datę skierowania, nazwę placówki opiekuńczo - wychowawczej, do której kierowane jest dziecko, imię i nazwisko dziecka oraz datę jego urodzenia, podstawę prawną skierowania wraz z uzasadnieniem oraz sygnaturę postanowienia sądowego w sprawie. Skierowania były oznaczane pieczęcią Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, dodatkowo na poszczególnych dodawano nadruk „Starosta Wołowski”. Mając na uwadze § 2 rozporządzenia oznaczać należy w części dotyczącej jednostki kierującej, powiat jako właściwy w przedmiotowym zakresie. Wszystkie skierowania podpisano przez osobę upoważnioną przez Starostę. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁵, każdorazowo przed wydaniem skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej zasięgnięto opinii jej dyrektora o możliwości umieszczenia dziecka w danym podmiocie pieczy zastępczej. Na dzień kontroli, spośród 72 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wołowskiego 44 nie miało ukończonego 10. roku życia. Kierownik PCPR złożył wyjaśnienie, iż kierowanie dzieci poniżej 10. roku życia do placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego było zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy i wynikało ze stanu zdrowia (8 wychowanków), pobytu ze starszym rodzeństwem (6 dzieci) oraz z innych wyjątkowych sytuacji między innymi takich jak pozostawienie noworodka w szpitalu, zagrożenie życia i zdrowia oraz przemoc (30 wychowanków). Zauważyć należy, że skierowania były zgodne z treścią orzeczeń sądowych, z których wynikała możliwość umieszczenia dzieci poniżej 10. roku życia w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na podstawie przedłożonej w trakcie kontroli dokumentacji dotyczącej kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej można było stwierdzić jakie dokumenty przekazywano wraz ze skierowaniem dziecka do placówki opiekuńczo - wychowawczej. Warto odnotowywać ich wykaz w treści skierowania. O skierowaniu i umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej PCPR niezwłocznie informował właściwy sąd, zgodnie z § 7 rozporządzenia. Kierownik Centrum oświadczył, że na dzień 26 listopada 2024 r. Powiat Wołowski miał podpisane porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków z poniżej wskazanymi jednostkami.

⁵(Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”.

1) Piecza instytucjonalna:

- a. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie Powiatu Wołowskiego (50 porozumień): z Miastem Świątobłowice 2 oraz z Powiatami: Karkonoskim 8, Legnickim 2, Lubańskim 5, Świdnickim 20, Ząbkowickim 2, Zgorzeleckim 4, Złotoryjskim 2, Jaworskim 1, Średzkim 1 i Lubelskim 3.
- b. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie innych Powiatów (5 porozumień) z Powiatami: Milickim - 2 porozumienia, Oławskim - 2 porozumienia i Lubańskim 1.

2) Piecza rodzinna:

- a. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie Powiatu Wołowskiego (8 porozumień):
z Miastem Poznań 2 oraz z Powiatami: Trzebnickim 1, Legnickim 1 i Wrocławskim 4.
- b. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie innych Powiatów (5 porozumień):
z Miastem Poznań 1 oraz z Powiatami Poznańskim 1 i Wschowskim 3.

W okresie objętym kontrolą do placówek opiekuńczo - wychowawczych nie kierowano dzieci cudzoziemskich. Ponadto, na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych PCPR nie miał niezrealizowanych postanowień sądu dotyczących umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 32-35, 126-137)

4. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi.

W okresie objętym kontrolą w Centrum zatrudnione były 3 osoby na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wszyscy koordynatorzy spełniali wymagania w zakresie wykształcenia określone w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz złożyli pisemne oświadczenia o braku ingerencji sądu w wykonywanie przez nie władzy rodzicielskiej, braku obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tytułu egzekucyjnego oraz o braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Zostały również zweryfikowane w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Ponadto zostali zweryfikowani przez Organizatora w zakresie dawania rękojmi należytej realizacji zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Poza tym w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 2 psychologów, legitymujący się w obu przypadkach wykształceniem wyższym magisterskim, a także posiadającymi 2 - letnie doświadczenie w pracy w poradnictwie rodzinnym.

(dowód: akta kontroli str. 20, 138-152)

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Pani Małgorzacie Tkaczyk Kierownikowi PCPR.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie przy ul. Inwalidów Wojennych 24, stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające wydania zalecenia pokontrolnego w badanym zakresie:

1) W dokumencie potwierdzającym przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji w 11 badanych przypadkach określono ją jako „pozytywną ze wskazaniem”.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, należy:

1. Sporządzać dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji, który jednoznacznie wskazuje czy wstępna kwalifikacja jest pozytywna czy negatywna.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Proszę w terminie do dnia **15 lutego 2025 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Sijka

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

E. Molska-Kaźmierczak
.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Grzegorz Oleniacz
.....
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

